

ADANA TİCARET ODASI MOBİLYA SEKTÖR RAPORU 2012

**İç Ticaret Müdürlüğü
Hazırlayan : Cenk KADEŞ
İç Ticaret ve Ekonomik Araştırmalar Şefi**

ADANA TİCARET ODASI

MOBİLYA SEKTÖR RAPORU

*Mobilya sektörü ülkemizdeki başlangıcı her ne kadar eskilere dayanmakta ise de endüstriyel üretim 1970'li yıllarda başlamıştır. 2.5- 3 milyar \$ lık bir büyüklüğü olan ve çoğu küçük atölyelerden oluşan, ayrıca %85'ler mertebesinde kayıt dışılık nedeniyle kesin bir envanteri çıkarılmayan sektörün, atıl yatırım, kapasite kullanımı, ölçeksel imalat miktarları ve bilgi birikimi yetersizlikleri ve branşlaşmama nedeniyle maliyet ve kalite sorunları vardır. Ancak; ülkemizdeki mobilya ve ahşap sanayi, genelde küçük ölçekli çok sayıda aile işletmesinden oluşmaktadır. Bu işletmeler düşük kapasite kullanım oranları ile verimsiz çalıştıklarından üretim maliyetleri yüksek olmaktadır. Ancak, mobilya sanayi son dönemlerde hızlı bir dönüşüm geçirerek eskiye oranla çok daha bilgi ve sermaye yoğun bir moda sektörü olma yolunda ilerlemektedir.

*Bu dönüşümün arkasında yatan en önemli unsur mobilya sanayinin hızlı bir küreselleşme süreci yaşamasıdır. Mobilya, özellikleri bakımından tüm dünya kültürleri tarafından kullanıldığından son yıllarda artan rekabet karşısında ekonomik ölçekte ve dünya standartlarında üretim yapan tesisler kurulmuş ve bayilik teşkilatlarıyla ülke sathına ve dünyaya ürün satar konuma ulaşmış bulunmaktadır.

(*Sanayi Genel Müdürlüğü-Sektörel Raporlar ve Analizler Serisi Mobilya Sektör Raporu)

Sektörün Dünyadaki Genel Durumu

Üretim:

2008 yılı Dünya mobilya üretim ve tüketim verilerine göre (Sanayi Genel Müdürlüğü/Mobilya Sektör Raporu) Çin dünya genelindeki toplam 375 milyar 733 milyon dolarlık mobilya üretiminin %25'ine sahiptir. Ardından %15 ile ABD ve %8 ile İtalya sıralanmaktadır. Türkiye ise %1,5 pay ile 10'uncu sırada yer almıştır.

Dünya Geneli Mobilya Üretim Değeri (2008)

ÜLKELER	Nüfus (Milyon)	Üretim (Milyon \$)	Tüketim (Milyon \$)	Nüfus başına tüketim (\$)	Üretim Payı %
ÇİN	1.320	92.185	66.414	50	25
ABD	302	57.616	77.884	258	15
İTALYA	59	29.228	18.568	313	8
ALMANYA	82	25.822	25.861	314	7
JAPONYA	128	12.122	15.698	123	3
FRANSA	62	11.520	16.481	267	3
KANADA	33	11.194	12.357	375	3
İNGİLTERE	61	11.176	17.825	292	3
POLONYA	38	11.111	4.705	124	3
TÜRKİYE	74	5.636	5.184	70	2
VIETNAM	85	5.281	2.017	24	1
MALEZYA	27	3.531	1.326	50	1
DİĞER GELİŞMİŞ ÜLKELER	315	61.028	72.139	229	16
DİĞER GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER	2.215	38.282	36.391	18	10
GENEL TOPLAM	4.801	375.733	372.850	78	100

Kaynak : Sanayi Genel Müdürlüğü Sektörel Raporlar Ve Analizler (CSIL-2008)

Dış Ticaret

Mobilya dış ticaretinde AB ülkeleri en fazla paya sahiptir. AB ihracatının Dünya geneli içindeki payı ihracatta 2007 yılında %50 iken 2010 yılında %42,7'ye, ithalattaki payı ise 2007 yılında %68 iken 2010 yılında %62'ye gerilemiştir. Bir önceki yıla göre değişim oranlarına bakıldığında, 2009 yılında hem ihracatta hem de ithalatta %20 civarı azalış görülmüş olup, 2010 yılında ihracatta %3,6, ithalatta da %4,7 artış gerçekleşmiştir.

Dünya genelinde ihracatta 2009 yılında %17,6, ithalatta ise %19,6 azalış gerçekleşmiş olup, 2010 yılında ihracatta %15,8, ithalatta ise %17,2 artış gerçekleşmiştir.

Dünya genelinde ise mobilya dış ticaretinde 2010 yılında ihracatta %15,8, ithalatta ise %17,2 artış gerçekleşmiştir. 2009 yılında ise küresel ekonomik krizinde etlileri nedeniyle ihracatta %17,6, ithalatta ise %19,6 azalış gerçekleşmiştir.

AB ülkeleri ihracatında ise

Dünya ve Avrupa Birliği Mobilya Dış Ticareti

		2006	2007	2008	2009	2010
Avrupa Birliği (Bin \$)	İhracat	54.258.045	64.692.936	69.131.480	54.837.484	56.829.252
	İthalat	79.031.855	93.954.492	99.967.599	79.882.795	83.637.025
Dünya Toplamı (Bin \$)	İhracat	110.089.923	129.430.530	139.458.803	114.898.994	133.083.021
	İthalat	118.647.052	138.241.914	143.284.678	115.186.443	134.943.395
AB Payı	İhracat	49,3	50,0	49,6	47,7	42,7
	İthalat	66,6	68,0	69,8	69,4	62,0
AB Artış Oranı %	İhracat		19,2	6,9	-20,7	3,6
	İthalat		18,9	6,4	-20,1	4,7
Dünya Geneli Artış Oranı %	İhracat		17,6	7,7	-17,6	15,8
	İthalat		16,5	3,6	-19,6	17,2

Kaynak : ITC

Ülkeler bazında dünya mobilya sanayinde en büyük üretici Çin'dir. Bu durum ihracatta kendini göstermekte ve Çin'i dünyada en fazla mobilya ihracatı gerçekleştiren ülke konumuna getirmiştir. 2010 yılı ihracatına dünya genelinde mobilya ihracatının %19'u Çin'den gerçekleştirmiştir. Ardından; Almanya, İtalya, Polonya ve ABD ilk sıralarda yer alan ülkeler arasındadır. 2010 yılında dünya genelinde Almanya'nın mobilya ihracatı payı %9, İtalya'nın %8, Polonya'nın %6 ve ABD'nin ise %5 payı vardır. Bu 5 ülke toplamı dünya mobilya ihracatı payı %57'dir.

Türkiye ise mobilya ihracatında ise bu ülkelerin çok altında kalmakta olup, 2010 yılı ihracat payı %1,06 olup ülkeler sıralamasında 22'inci sıradadır. 2009 yılı payı %1,04 idi. Ancak Türkiye'nin mobilya ihracatındaki artışları da dikkate alındığında, önümüzdeki yıllarda özellikle Romanya, Hollanda ve İspanya gibi ülkeleri geride bırakarak ilk 20 ülke arasına girebileceği düşünülmektedir.

Mobilya İhracatında İlk 20 Ülke Sıralaması (Bin \$)

Sıra	İhracat	2006	2007	2008	2009	2010
1	ÇİN	21.003.250	27.157.801	32.130.978	30.309.118	39.274.629
2	ALMANYA	9.792.215	11.646.046	13.041.284	10.915.863	11.330.271
3	İTALYA	11.591.124	13.579.237	14.136.249	10.571.427	10.648.741
4	POLONYA	6.257.705	7.732.010	8.896.427	7.189.805	7.853.893
5	ABD	6.076.325	6.580.609	6.847.795	5.265.833	6.396.380
6	MEKSİKA	4.710.611	4.558.193	4.160.511	3.206.276	4.424.474
7	VİETNAM	1.783.495	2.364.908	2.694.919	2.434.204	4.106.597
8	KANADA	5.827.966	5.438.967	4.717.002	3.032.397	3.623.162
9	FRANSA	3.300.943	3.836.956	4.190.379	3.255.973	2.823.943
10	MALESYA	2.265.121	2.468.407	2.694.973	2.233.804	2.556.328
11	ÇEK ÇUMHURİYETİ	1.961.822	2.347.140	2.646.421	2.067.412	2.369.564
12	İSVEÇ	2.067.220	2.479.048	2.669.943	2.110.538	2.265.808
13	BELÇİKLA	2.176.049	2.538.734	2.771.902	2.221.157	2.116.421
14	DANİMARKA	2.772.369	3.069.908	2.832.016	2.201.058	2.078.184
15	AVUSTURYA	1.863.953	2.300.871	2.414.192	1.949.502	2.020.666
16	ENDONEZYA	1.882.174	1.946.126	1.934.002	1.666.876	1.967.764
17	İNGİLTERE	2.112.074	2.526.950	2.292.679	1.612.062	1.828.811
18	İSPANYA	1.916.469	2.344.928	2.411.094	1.884.933	1.807.299
19	HOLLANDA	1.440.190	1.721.644	1.805.963	1.506.017	1.728.247
20	ROMANYA	1.217.948	1.525.615	1.612.295	1.394.690	1.521.014
22	Türkiye	798.585	1.081.913	1.387.015	1.198.146	1.414.961
	DİĞER	17.272.315	20.184.519	21.170.764	16.671.903	18.925.864
	Genel Toplam	110.089.923	129.430.530	139.458.803	114.898.994	133.083.021

Kaynak : ITC

Ülkeler bazında ithalatta ise ABD, Almanya, Fransa, İngiltere ve Kanada ilk sıralarda yer alan ülkeler arasındadır. 2010 yılı itibariyle ABD'nin ülkeler arasındaki ithalat payı %26, Almanya'nın %9, Fransa'nın %6, İngiltere'nin %5,6 ve Kanada'nın ise %4 payı vardır. Bu 5 ülke toplamının dünya ihracatındaki payı %51,5'dir.

İlk 20 ülkeye bakıldığında ağırlıklı olarak AB ülkeleri ön plana çıkmaktadır ki zaten AB ülkelerinin dünya geneli toplam ithalat içindeki payı da 2010 yılı itibariyle %62'dir. Özellikle AB ülkeleri arasında Almanya, İtalya, İngiltere, Fransa, İspanya ve Hollanda AB'nin en büyük mobilya tüketicileridir.

Türkiye ise mobilya ithalatında dünya genelindeki payı ise 2010 yılında %0,5 olup ülkeler sıralamasında 30'uncu sıradadır. 2009 yılı payı ise %0,5 idi.

Mobilya İthalatında İlk 20 Ülke Sıralaması (Bin \$)

Sıra	İthalat	2006	2007	2008	2009	2010
1	ABD	36.671.034	37.775.431	35.158.414	27.272.509	34.820.328
2	ALMANYA	10.730.640	11.323.902	12.505.697	11.531.080	12.567.193
3	FRANSA	7.055.766	8.450.240	9.334.587	7.822.798	8.519.283
4	İNGİLTERE	7.945.758	9.689.830	9.257.214	6.855.940	7.564.640
5	KANADA	5.418.923	6.071.484	6.177.291	4.915.762	5.993.453
6	JAPONYA	5.124.656	5.307.798	5.577.708	4.951.196	5.567.499
7	HOLLANDA	2.853.285	3.516.827	3.908.816	3.159.626	3.409.527
8	İSPANYA	3.014.573	4.257.504	4.318.021	2.971.670	3.389.461
9	BELÇİKA	3.205.826	3.782.986	4.050.441	3.264.215	3.164.487
10	İSVİÇRE	2.497.363	3.004.966	3.286.136	2.875.339	3.032.594
11	İTALYA	2.303.669	2.959.650	3.010.619	2.443.339	2.683.912
12	AVUSTURYA	1.997.543	2.569.181	2.750.506	2.479.583	2.581.324
13	AVUSTRALYA	1.723.647	2.058.810	2.424.433	2.128.160	2.415.087
14	RUSYA	955.585	1.533.311	2.112.018	1.539.319	2.101.804
15	İSVEÇ	1.921.932	2.423.444	2.557.070	1.789.900	2.042.672
16	NORVEÇ	1.546.394	1.931.453	2.114.955	1.693.907	1.796.882
17	MEKSİKA	1.572.890	1.918.961	1.911.383	1.272.038	1.740.073
18	ÇİN	805.773	1.105.905	1.225.537	1.293.247	1.729.517
19	KORE	1.327.676	1.595.446	1.510.972	1.132.663	1.509.105
20	DANİMARKA	1.401.733	1.707.272	1.812.373	1.379.927	1.484.366
30	TÜRKİYE	540.354	711.956	776.303	567.647	738.496
	DİĞER	18.032.032	24.545.557	27.504.184	21.846.578	26.091.692
Genel Toplam		118.647.052	138.241.914	143.284.678	115.186.443	134.943.395

Kaynak : ITC

Türkiye Mobilya Sektörü:

Genel olarak Türk mobilya endüstrisi, çoğu geleneksel yöntemlerle çalışan atölye tipi, küçük ölçekli işletmelerin ağırlıkta olduğu bir görünüme sahiptir. Buna karşın özellikle son 15-20 yıllık süreçte küçük ölçekli işletmelerin yanı sıra orta ve büyük ölçekli işletmelerin sayısı artmaya başlamıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu 2002 yılı Genel Sanayi ve İşyeri Sayımı verilerine göre mobilya sektöründe faaliyette olan firma sayısının 29.346 olduğu ve bu firmalarda 92.567 kişinin istihdam edildiği tespit edilmiştir.

İl bazında sıralamada mobilya sektöründe en fazla işyeri ve istihdam İstanbul ilinde olup ardından Ankara, Bursa, Kayseri, İzmir ve Adana illeri sıralanmıştır.

Genel Sanayi ve İşyeri Sayımı Mobilya Sektörü Sonuçları(2002 Yılı)

İller	İşyeri Sayısı	(%) Dağılım	İstihdam Düzeyi	(%) Dağılım
İstanbul	6.458	22	23.633	25,5
Ankara	5.361	19,3	14.622	15,8
Bursa	2.130	7,3	8.996	9,7
Kayseri	740	2,5	8.492	9,2
İzmir	2.379	8,1	6.328	6,8
Adana	900	3,1	2.369	2,6
Antalya	823	2,8	1.905	2,1
Samsun	640	2,2	1.757	1,9
Konya	757	2,6	1.746	1,9
Çanakkale	91	0,3	1.856	2
Diğer	9.067	30,8	20.863	22,5
Toplam	29.346	100	92.567	100

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Genel Sanayi ve İşyeri Sayımı

Türkiye İstatistik Kurumu Sanayi Üretim Araştırması sonuçlarına göre 2009 yılında mobilya üretimimiz 6,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir

Türkiye’ de mobilya sektörü, pazarın yoğunlaştığı ve/veya orman ürünlerinin yoğun olduğu belirli bölgelerde toplanmıştır. Önemli mobilya üretim bölgeleri toplam üretimdeki paylarına göre; İstanbul, Ankara, Bursa (İnegöl), Kayseri, İzmir ve Adana olarak sıralanmaktadır.

Yıllar İtibariyle Türkiye Mobilya Üretimi (Değer: milyon TL)

Ürünler	2006	2007	2008	2009
Tipta, cerrahide, diş hekimliğinde ve veterinerlikte kullanılan mobilyalar; berber koltukları ve benzeri koltuk ve bunların parçaları;	62	72	84	86
Metal aksamli oturmaya özgü mobilyalar	1.133	1.316	1.287	1.180
Ahşap aksamli oturmaya özgü mobilyalar	709	646	636	607
Başka yerde sınıflandırılmamış diğer oturmaya özgü mobilyalar		129	149	220
Oturmaya özgü mobilyaların parçaları	143	141	145	141
Bürolarda kullanılan metal mobilyalar	358	414	477	436
Bürolarda kullanılan ahşap mobilyalar	176	183	237	241
Mağazalarda kullanılan ağaç mobilyalar	18	29	15	35
Mutfak mobilyaları	138	170	223	251
Başka yerde sınıflandırılmamış metal mobilyalar	115	133	176	141
Yatak, yemek ve oturma odasında kullanılan türden ahşap mobilyalar	1.001	1.172	1.262	1.497
Başka yerde sınıflandırılmamış ahşap mobilyalar	162	204	268	250
Plastik ya da diğer materyallerden mobilyalar (örneğin kamaş, sepetçi söğüdü ya da bambu)	81	100	90	97
Evde, büroda veya mağazada kullanılan mobilyaların (koltuklar hariç) parçaları	493	539	679	572
Yatak destekleri	89	101	116	252
Yataklar (yatak destekleri hariç)	479	365	363	356
TOPLAM	5.158	5.714	6.206	6.361

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, www.tuik.gov.tr

Türkiye İstatistik Kurumu Sanayi Üretim Endeksi sonuçlarına göre mobilya sektöründe bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranları incelendiğinde 2009'un ilk üç aylık döneminde ortalama %23 azalış gerçekleşmiş olup söz konusu azalış 2008 yılında son çeyreğinde ağırlıklı olarak hissedilen küresel ekonomik krizin etkilerinden kaynaklanmıştır. Bu kapsamda sektörün canlanması amacıyla 2009 yılı nisan-mayıs-haziran dönemlerinde %10'luk KDV indiriminden dolayı üretimde bir önceki yıla göre üç aylık periyotta ortalama %10'luk artış görülmüştür. Söz konusu indirim 2009 Ekim ayında sona ermiştir

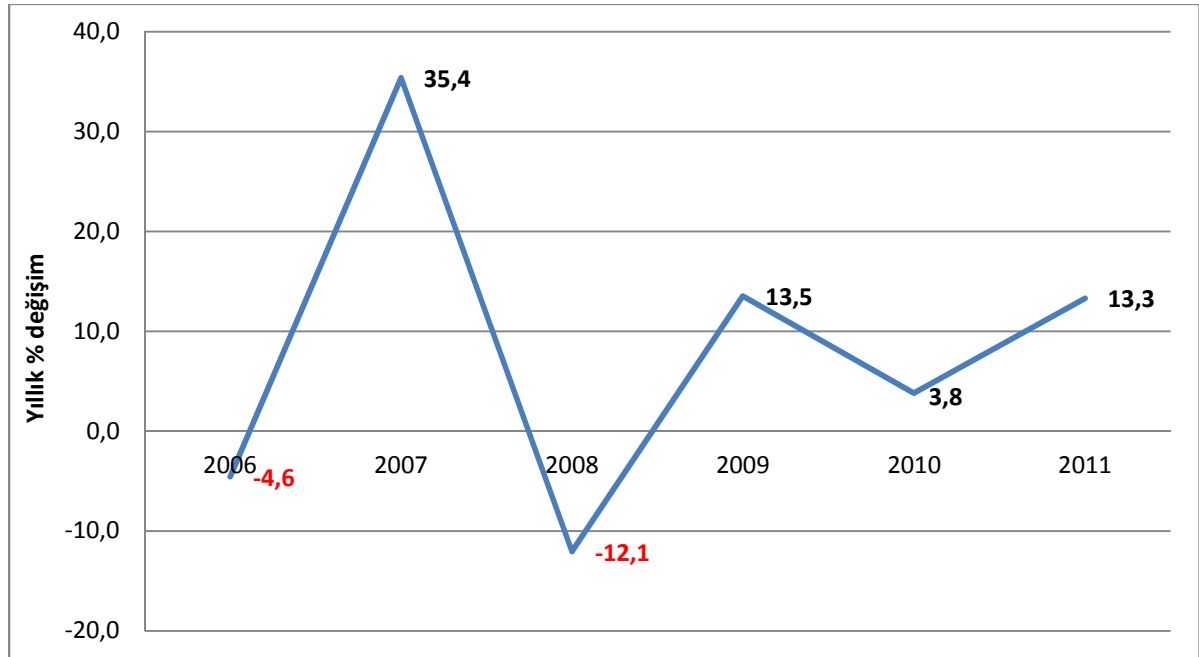
Aylık Sanayi Üretim Endeksi Bir Önceki Yıl Aynı Aya Göre Yüzde Değişim Oranları (2005=100.0)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2006	-14,4	0,2	-0,4	8	29,3	5,7	-3,1	-6,7	-13,6	-21,2	1,8	-4,6
2007	47,6	39,8	26,1	15	5,1	17,7	8,3	29,8	37,5	55,5	26,5	35,4
2008	28	23,6	16,9	19,1	26,7	24	41,5	-3,2	2,6	-6,3	2,9	-12,1
2009	-21,8	-24,2	-23,3	-16,7	-16,8	2,4	-11,3	10,6	6,3	5	-7	13,5
2010	32	23,4	22,5	15,8	17,6	-9,8	-0,5	-4,6	-26,4	11,2	-2,8	3,8
2011	6,5	14,3	29,7	22,1	22	28,1	17,9	29,6	56,6	14,3	15,4	13,3

Kaynak: TÜİK Sanayi Üretim Endeksi

Türkiye İstatistik Kurumu Sanayi Üretim Endeksi araştırmasında mobilya sektörü incelendiğinde;

Mobilya Sektörü Üretim Endeksi Yıllık Artış Oranı (2006-2011) %

Kapasite Kullanım

Mobilya sektörü kapasite kullanımında üretim endeksi sonuçlarına paralel göstergeler içermektedir. Özellikle kapasite kullanımı küresel ekonomik krizin kendini gösterdiği 2008 yılı ekim ayından azalış eğilimine geçmiş 2009 yılı ocak ayında %58,2'ye kadar gerilemiştir. Ancak özellik gerek küresel krizin etkilerinin azalması gerekse KDV oranındaki %10 oranında indirimin gibi nedenlerle kapasite kullanımı 2009 yılı haziran ayında %75,6'ya kadar yükselmiştir. Söz konusu yükseliş KDV oranı indiriminin sona erdiği ekim ayına kadar sürmüştür.

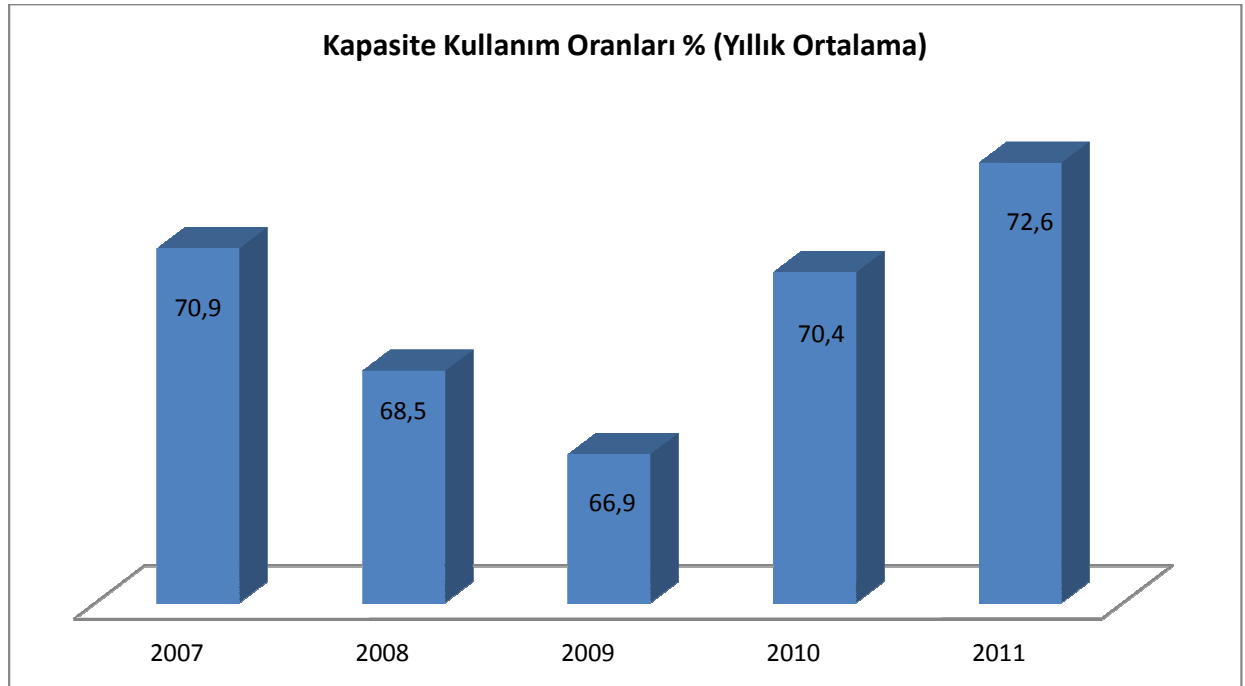
Mobilya Sektörü Kapasite Kullanım Oranları (%)

Yıllar	2007	2008	2009	2010	2011
Ocak	60,7	62,8	58,2	64,8	70,1
Şubat	59,9	67,9	58,3	66,8	68,6
Mart	62	69,5	60,1	68,7	69,2
Nisan	67,5	66,6	60,7	68,9	71,1
Mayıs	72,1	70,7	69,9	73,1	72,1
Haziran	75,5	74,9	75,6	72,1	73,1
Temmuz	75,8	70,8	73,5	74,3	75,3
Ağustos	76,4	70,9	70,3	69,6	76
Eylül	75,5	71,3	71,9	72,5	75,5
Ekim	76,3	65,2	69,9	72,3	74,8
Kasım	76	67,4	67,7	72	72,9
Aralık	73,2	64	66,7	70,1	72,2
Ortalama	70,9	68,5	66,9	70,4	72,6

Kaynak:TCMB-TÜİK

Bunun yanında kapasite kullanım oranları 2007-2011 yılları 12 aylık ortalamalar sütun grafikte gösterilmiştir. Grafikte de 2008-2009 yıllarında yaşanan krizin sektöre etkisi net olarak görülmektedir.

Kapasite Kullanım Oranlarının Aylık Bazda Dağılımı Grafiği % (2007-2007)

Türkiye Mobilya Dış Ticaretinin Durumu

Türkiye mobilya dış ticaret hacmi 2011 yılı itibariyle 2 milyar 600 bin dolar civarındadır. Dış ticaret hacminde ihracatın payı ise %64'tür. Mobilya dış ticaret dengemiz ülkemiz lehine bir durumdadır. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2011 yılı itibariyle %176,2'dir. Bu oran 2009 yılında %211,1, 2010 yılında %191,6 idi. Artış oranları incelendiğinde 2011 yılında ihracatta %27,5, ithalatta %17,3 artış gerçekleşmiştir.

Türkiye Mobilya Dış Ticareti (ABD \$)

	2007	2008	2009	2010	2011
İthalat	711.956.560	776.302.547	567.681.121	738.496.228	941.379.384
İhracat	1.081.913.376	1.387.060.618	1.198.406.234	1.414.675.148	1.658.707.011
İhracat Artış %		28,2	-13,6	18,0	17,3
İthalat Artış %		9,0	-26,9	30,1	27,5
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	152,0	178,7	211,1	191,6	176,2
Dış Ticaret Hacmi	1.793.869.936	2.163.363.165	1.766.087.355	2.153.171.376	2.600.086.395

Kaynak: TÜİK

Ürün gruplarına göre (GTIP-4)Türkiye'nin mobilya ihracatı incelendiğinde 2011 yılında en fazla ihracat diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları grubunda yapılmıştır. Mobilya ihracatının %53'ünü bu ürün grubu oluşturmaktadır. Söz konusu ürün grubunun alt grubuna (GTIP-12) bakıldığında ise ihracatın %57'si yatak odaları takımları, Yemek odaları ve oturma odaları için ahşap mobilyaları grubu ve diğer ahşap mobilyalar grubu ağırlıklı olarak oluşmaktadır. Bu üç ürün mobilya genel ihracatının %30'una karşılık gelmektedir.

Ürün Gruplarına Göre Mobilya İhracatı (ABD \$)

GTIP-4	Madde adı	2007	2008	2009	2010	2011
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	531.232.548	700.282.845	629.753.840	750.290.968	894.767.363
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	443.919.259	564.523.545	459.110.192	541.763.935	632.189.566
9404	Somyalar, şilte, yatak, yorgan, yastık, puf, diz, ayak örtüleri vb	92.371.436	102.277.518	91.863.706	101.150.498	105.135.696
9402	Tıpta, cerrahide, dişçilikte vb kullanılan mobilyalar	14.390.133	19.976.710	17.678.496	21.469.747	26.614.386
Toplam		1.081.913.376	1.387.060.618	1.198.406.234	1.414.675.148	1.658.707.011

Kaynak: TÜİK

Mobilya ihracatı yapılan ülkeler incelendiğinde en fazla ihracat Irak'a yapılmış olup toplam mobilya ihracatının %17'sine karşılık gelmektedir. Ardından Almanya, İran, Azerbaycan ve Fransa sıralanmaktadır. 2011 yılı itibariyle ilk beş ülkenin ihracat payı ise %46' dır. Artış oranları incelendiğinde ise 2011 yılında ihracatta en fazla artış gerçekleşen ülke %69,7 artış oranı ile Gürcistan'dır. Ardından %62 artış oranı ile Türkmenistan ve %42,5 artış oranı ile Suudi Arabistan sıralanmaktadır.

Türkiye Mobilya İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2011 Verilerine Göre Sıralı İlk 20 Ülke) (ABD \$)

Ülkeler	2007	2008	2009	2010	2011	İhracat Payları %		İhracat Artışı %	
						2010	2011	2010	2011
Irak	69.000.404	105.102.964	137.654.277	209.204.897	286.525.025	14,8	17,3	52,0	37,0
Almanya	140.897.108	161.912.304	122.119.319	135.373.236	168.840.595	9,6	10,2	10,9	24,7
İran	68.040.839	77.175.218	74.029.022	91.325.254	110.754.208	6,5	6,7	23,4	21,3
Azerbeycan	30.492.190	51.162.455	71.464.078	82.962.827	108.524.641	5,9	6,5	16,1	30,8
Fransa	74.234.640	82.021.287	66.864.096	73.804.362	91.393.052	5,2	5,5	10,4	23,8
Türkmenistan	12.738.937	23.797.801	38.783.450	47.026.059	76.188.125	3,3	4,6	21,3	62,0
Hollanda	53.185.371	59.635.510	49.660.482	46.635.929	56.552.284	3,3	3,4	-6,1	21,3
Rusya Fed.	32.258.453	49.499.516	17.901.902	36.108.658	49.146.053	2,6	3,0	101,7	36,1
Suudi Arabistan	21.932.665	28.088.460	23.385.442	29.909.884	42.622.461	2,1	2,6	27,9	42,5
İngiltere	49.373.655	62.580.576	46.468.786	42.208.938	40.786.212	3,0	2,5	-9,2	-3,4
İtalya	14.987.884	23.466.933	26.501.425	31.069.427	34.100.350	2,2	2,1	17,2	9,8
Yunanistan	56.104.279	63.673.597	48.050.623	42.395.311	32.832.854	3,0	2,0	-11,8	-22,6
Gürcistan	9.553.749	17.401.128	15.029.378	16.818.544	28.539.695	1,2	1,7	11,9	69,7
A.B.D.	26.732.784	22.172.472	19.165.979	22.703.757	26.822.602	1,6	1,6	18,5	18,1
Avusturya	22.959.198	30.695.244	20.759.700	19.711.210	25.474.875	1,4	1,5	-5,1	29,2
Belçika	16.712.121	18.190.215	18.800.920	21.037.711	25.439.710	1,5	1,5	11,9	20,9
İsrail	17.008.382	19.597.711	16.632.747	19.360.713	23.299.555	1,4	1,4	16,4	20,3
K.K.Türk.Cum.	27.716.337	26.435.649	20.392.233	26.846.026	22.526.384	1,9	1,4	31,6	-16,1
Kazakistan	22.140.298	19.487.800	18.655.696	22.287.678	19.552.687	1,6	1,2	19,5	-12,3
Romanya	45.292.465	58.392.413	24.171.825	21.912.684	19.494.520	1,5	1,2	-9,3	-11,0
Diğer	270.551.617	386.571.365	321.914.854	375.972.043	369.291.123	26,6	22,3	16,8	-1,8
Toplam	1.081.913.376	1.387.060.618	1.198.406.234	1.414.675.148	1.658.707.011	100,0	100,0	18,0	17,3

Kaynak: TÜİK

Ürün gruplarına göre Türkiye'nin mobilya ithalatı incelendiğinde 2011 yılında en fazla ithalat oturmaya mahsus mobilyalar grubunda yapılmıştır. Mobilya ihracatının %50'si bu ürün grubu oluşturmaktadır. Söz konusu ürün grubunun alt grubu (GTIP-12) incelendiğinde ise ihracatının %27'sini kara nakil vasıtaları için oturmaya mahsus mobilyaların aksam; parçaları oluşturmaktadır. Mobilya genel ihracatının ise bu ürün grubu %14'üne karşılık gelmektedir.

Ürün Grubuna Göre (HS4) Mobilya İthalatı (ABD \$)

GTIP-4	Madde Adı	2007	2008	2009	2010	2011
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	356.109.415	382.572.839	303.823.408	405.369.639	465.421.188
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	285.679.156	305.918.949	208.278.079	242.083.497	348.724.855
9404	Somylar, şilte, yatak, yorgan, yastık, puf, diz, ayak örtüleri vb	39.057.862	45.355.827	36.088.931	63.825.014	94.937.193
9402	Tıpta, cerrahide, dışçilikte vb kullanılan mobilyalar	31.110.127	42.454.932	19.490.703	27.218.078	32.296.148
Genel Toplam		711.956.560	776.302.547	567.681.121	738.496.228	941.379.384

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin Mobilya ithalatı yaptığı ülkeler incelendiğinde ilk beş ülkenin Çin, İtalya, Almanya, Polonya ve Fransa olduğu görülmektedir. 2011 yılı kasım ayı sonu itibariyle Çin' in toplam mobilya ithalatı içindeki payı %37,4 olup, İtalya'nın %9,9, Almanya'nın %9,3, Polonya %5,5 ve Fransa'nın da %4,5'dir. Bu beş ülke ithalatın toplam mobilya ithalatı içindeki payı ise %66'dır. İthalat artışı incelendiğinde ise

2011 yılında en fazla artış %203 ile İngiltere’den yapılan ithalattan gerçekleşmiştir. Ardından %85,4 ile Romanya ve %70,7 ile Trakya Serbest Bölgede gerçekleşmiştir.

Türkiye Mobilya İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2011 Verilerine Göre Sıralı İlk 20 Ülke) (ABD \$)

Ülkeler	2007	2008	2009	2010	2011	İhracat Payları %		İhracat Artışı %	
						2010	2011	2010	2011
Çin	195.106.407	238.928.707	179.736.929	276.235.812	343.856.942	37,4	36,5	53,7	24,5
İtalya	99.740.871	105.237.714	66.700.300	68.985.449	93.429.766	9,3	9,9	3,4	35,4
Almanya	96.314.994	105.484.224	60.561.332	75.180.263	87.802.226	10,2	9,3	24,1	16,8
Polonya	37.032.167	42.083.001	41.529.214	39.413.200	51.446.910	5,3	5,5	-5,1	30,5
Fransa	47.827.630	47.195.697	26.172.553	35.973.646	42.482.914	4,9	4,5	37,4	18,1
İspanya	25.581.393	19.314.205	27.042.633	29.577.231	39.834.675	4,0	4,2	9,4	34,7
Romanya	7.314.031	9.275.457	10.387.968	14.632.244	27.122.903	2,0	2,9	40,9	85,4
İngiltere	19.014.393	11.301.370	5.021.126	7.246.817	21.948.197	1,0	2,3	44,3	202,9
Endonezya	23.462.894	19.211.224	16.634.055	18.723.289	21.438.737	2,5	2,3	12,6	14,5
Vietnam	15.894.504	21.609.214	18.811.521	18.771.134	20.609.653	2,5	2,2	-0,2	9,8
Trakya Serbest Böl	2.475.613	2.625.935	6.509.648	10.525.516	17.962.353	1,4	1,9	61,7	70,7
Japonya	13.953.947	24.911.772	14.849.404	17.770.831	16.905.265	2,4	1,8	19,7	-4,9
A.B.D.	12.416.379	16.919.149	10.222.190	12.569.102	15.349.867	1,7	1,6	23,0	22,1
Hindistan	2.999.944	3.241.924	2.357.879	8.592.588	11.852.954	1,2	1,3	264,4	37,9
Slovakya	4.357.111	3.610.707	5.078.426	9.015.856	10.386.770	1,2	1,1	77,5	15,2
İsveç	10.150.829	6.490.947	5.477.220	6.700.632	10.371.011	0,9	1,1	22,3	54,8
Çek Cumhuriyeti	6.655.659	7.697.768	3.638.232	5.960.118	8.430.892	0,8	0,9	63,8	41,5
Güney Kore	18.742.970	9.658.848	6.141.454	9.932.241	8.127.091	1,3	0,9	61,7	-18,2
Bulgaristan	3.433.703	4.461.927	3.220.107	5.424.232	8.120.823	0,7	0,9	68,4	49,7
Avusturya	6.796.314	7.433.788	4.455.149	7.490.583	7.773.744	1,0	0,8	68,1	3,8
Diğer	62.684.807	69.608.969	53.133.781	59.775.444	76.125.691	8,1	8,1	12,5	27,4
Toplam	711.956.560	776.302.547	567.681.121	738.496.228	941.379.384	100,0	100,0	30,1	27,5

Kaynak: TÜİK

ADANA MOBİLYA SEKTÖRÜ

Türkiye İstatistik Kurumu 2002 yılı Genel Sanayi ve İşyeri Sayımı anketi sonuçlarına göre Adana ili mobilya sektöründe faaliyet gösteren işyeri sayısı bakımından İstanbul Ankara, İzmir ve Bursa, illerinin ardından 5'inci sırada yer almaktadır. İstihdam sayısı bakımından ise 6'ıncı sıradadır.

Genel Sanayi ve İşyeri Sayımı Mobilya Sektörü Sonuçları(2002 Yılı)

İller	İşyeri Sayısı	(%) Dağılım	İstihdam Düzeyi	(%) Dağılım
İstanbul	6.458	22	23.633	25,5
Ankara	5.361	19,3	14.622	15,8
Bursa	2.130	7,3	8.996	9,7
Kayseri	740	2,5	8.492	9,2
İzmir	2.379	8,1	6.328	6,8
Adana	900	3,1	2.369	2,6
Antalya	823	2,8	1.905	2,1
Samsun	640	2,2	1.757	1,9
Konya	757	2,6	1.746	1,9
Çanakkale	91	0,3	1.856	2
Diğer	9.067	30,8	20.863	22,5
Toplam	29.346	100	92.567	100

Kaynak:TÜİK

Adana ilinde ağırlıklı olarak yatak odası takımı, yemek odası takımı, aksesuar (sehpa-masa-sandalye), modern koltuk ve çekyat-kanepe imalatı yapılmaktadır. Satış yapılan mağazalarda ise ağırlıklı olarak aksesuar satışı yapılmaktadır. Ardından yatak odası takımı, modern koltuk ve yemek odası takımı olarak satış yapılan ürünler olarak sıralanmaktadır.

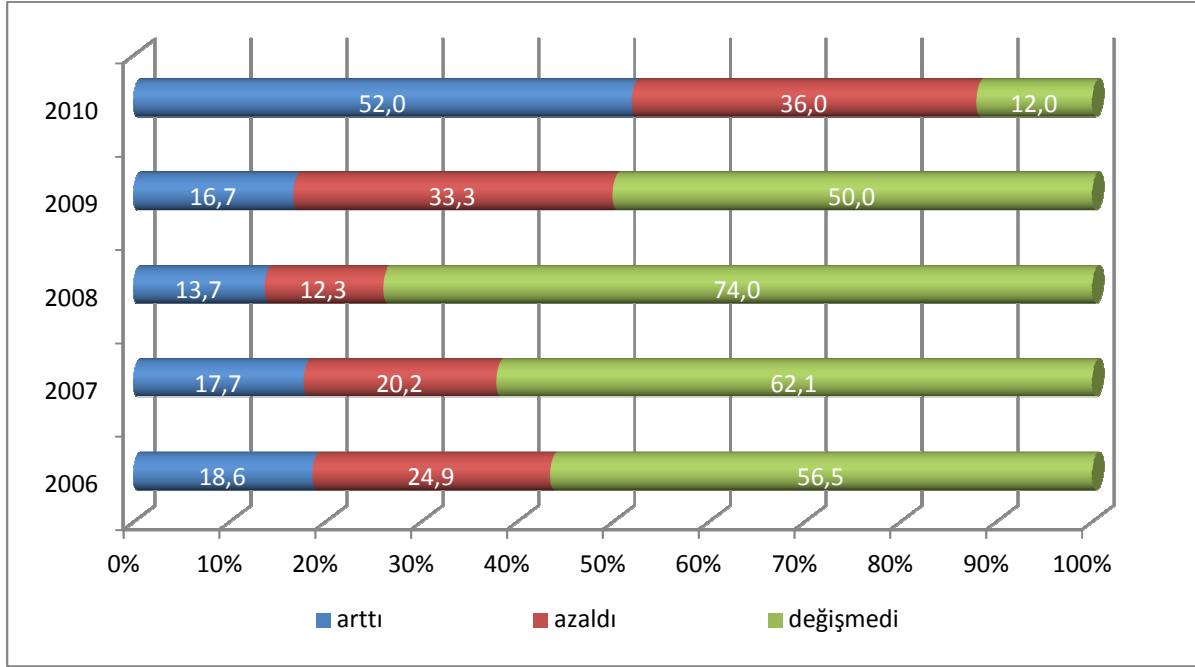
Geçmiş yıllarda imalatçı firmaların teşhir salonları ile satışa sunduğu satış mağazaları faaliyetten son yıllarda büyük markaların satışa sunulduğu büyük teşhir salonları olan çok katlı mağaza sayılarında da artışlar görülmüştür.

Sektörün Kapasite Kullanımı

2011 yılında 5'incisi yapılan ve ilimizin en geniş kapsamlı anketi olan "İmalat Sanayi Ekonomik eğilim ve Kapasite Kullanım Anketi" 2010 yılı sonuçlarına göre mobilya imalatında kapasite kullanımı incelenmiştir. Bu çerçevede 2006-2010 yılı kapasitelerindeki değişimi ve kapasite kullanım oranlarına bakıldığında; bir önceki yıla göre kapasitelerindeki ne yönde bir değişimi olduğu araştırılmıştır.

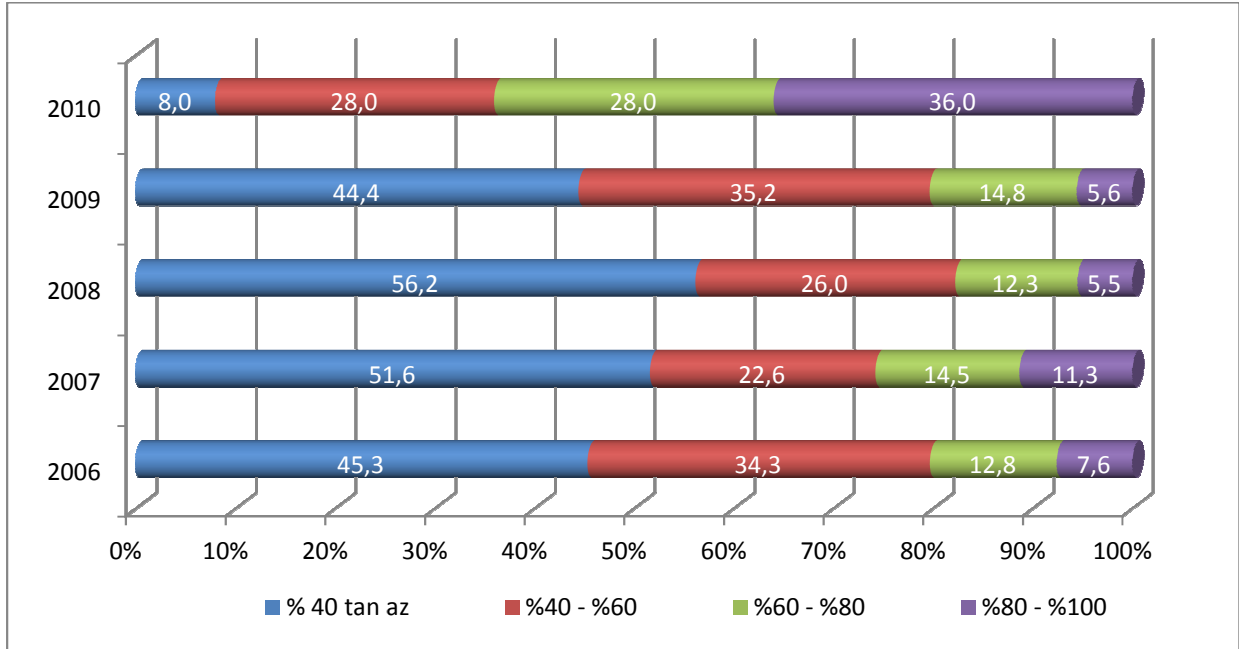
2010 yılı sonuçlarına göre mobilya imalatında firmaların %52'sinde kapasitelerinde artış gerçekleşmiştir. 2009 yılında kapasitelerinde artış gerçekleşen firmaların oranı %16,7 idi.

Firmaların Bir Önceki Yıla Göre Kapasitelerinde Değişim % (2006-2010)

Kapasite kullanım oranları %40'tan az, %40-60 arası, %60-80 arası ve %80-100 arası olarak dört başlıkta incelenmiştir. Buna göre 2010 yılında %80-100 arasında kapasite kullanımı olan firmaların oranı %36 olup bir önceki yıl %5,6 idi. Kapasitelerinde azalış olan firmaların oranı ise %8 olup bir önceki yıl %44,4 idi.

Firmaların Kapasite Kullanım Oranlarının Dağılımı %(2006-2010)

Kapasite kullanımı sonuçlarından görüleceği üzere mobilya sektörü anket çalışmasının başladığı 2006 yılından itibaren kapasite kullanım oranlarında gerçekleşen firmaların oranında en yüksek artış 2010 yılında gerçekleşmiştir. Aynı şekilde bir önceki yıla göre kapasite artışı gerçekleşen firmaların oranı da 2010 yılında artmıştır.

Dış Ticaret

Adana mobilya dış ticareti son iki yılı tabloda incelendiğinde dış ticaretim ihracat lehine gelişme gösterdiği görülmektedir. 2011 yılında 8 milyon 943 bin ABD dolar ithalata karşılık 29 milyon 201 bin ABD dolar ihracat gerçekleşmiştir.

	2010	2011	% Değişim
İhracat	31.442.500	29.201.802	-7,1
İthalat	8.476.809	8.943.810	5,5
Dış Ticaret Hacmi	39.919.309	38.145.612	-4,4

Kaynak : TÜİK-İhracatçı Birlikleri

İhracat

Adana ihracatının ürün grubuna göre dağılımına bakıldığında en fazla ihracatın diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları grubunda gerçekleştiği görülmektedir. Ardından oturmaya mahsus mobilyalar, aksam, parçaları gurubu sıralanmıştır. Bu iki grubun toplam ihracat içindeki payı %95'tir.

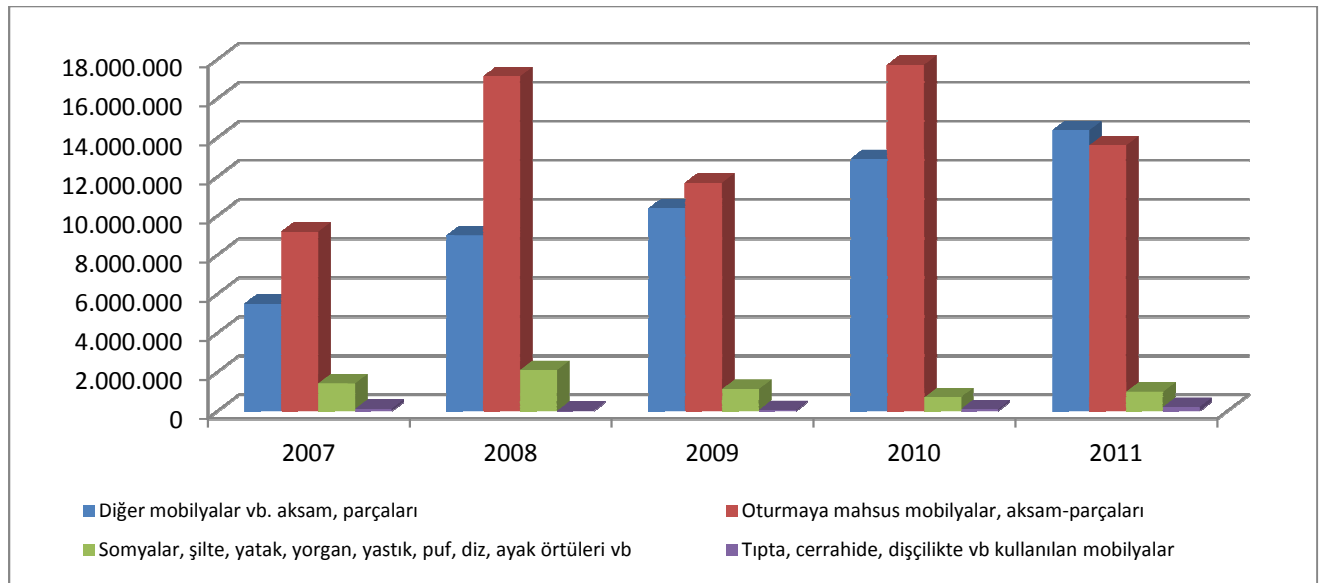
Sütun grafikte de görüleceği üzere diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları ile oturmaya mahsus mobilyalar, aksam, parçaları gurubu ihracatındaki fark açıkça görülmektedir.

Adana İhracatı Harmonize Dörtlü Grup(HS4) (ABD Dolar)

GTIP 4	Ürün Adı	2007	2008	2009	2010	2011
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	5.505.366	8.995.032	10.389.909	12.908.198	14.378.222
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	9.191.021	17.140.296	11.699.372	17.732.139	13.606.135
9404	Somyalar, şilte, yatak, yorgan, yastık, puf, diz, ayak örtüleri vb	1.422.033	2.108.650	1.136.344	707.433	1.006.065
9402	Tıpta, cerrahide, dişçilikte vb kullanılan mobilyalar	127.568	10.319	60.264	94.730	211.380
Genel Toplam		16.245.989	28.254.297	23.285.889	31.442.500	29.201.802

Kaynak:İhracatçı Birlikleri

Dörtlü Fasıl Bazında Adana İhracatının Dağılımı (ABD Dolar)

Ülkeler bazında mobilya ihracatında Adana ilinden en fazla ihracat 15 milyon ABD Dolar ile Irak'a gerçekleşmiştir. Ardından 2 milyon 678 bin ABD Dolar ile Almanya ve 1 milyon 721 ABD Dolar ile Suudi Arabistan ilk üç ülke olarak sıralanmaktadır. Irak'ın toplam mobilya ihracatındaki payı %52'dir. 2007 yılından itibaren bu ülkeye yapılan ihracatta 2009 yılı hariç sürekli bir artış söz konusudur. Irak'a yapılan ihracatın %39'u Yemek odaları ve oturma odaları için ahşap mobilyaları oluşturmaktadır. 2009

yılı ekonomik krizin etkilerinin hissedildiği yıl olması nedeniyle tüm dünyada olduğu gibi Adana ihracatı da olumsuz yönde etkilenmişti.

Adana Mobilya İhracatında 2011 Yılına Göre Sıralı İlk 20 Ülke (ABD Dolar)

Ülkeler	2007	2008	2009	2010	2011
IRAK	5.184.169	8.728.783	7.927.698	14.631.062	15.069.399
ALMANYA	2.040.138	2.999.693	1.236.757	2.328.664	2.678.811
SUUDİ ARABİSTAN	2.903.580	4.045.947	1.429.711	2.444.985	1.721.661
TÜRKMENİSTAN	312.486	966.231	1.895.615	2.267.974	1.601.877
AZERBEYCAN-NAHCIVAN	175.983	733.969	1.401.542	1.592.789	1.533.199
ÇEK CUMHURİYETİ	311.657	936.483	721.775	767.568	800.855
YUNANİSTAN	135.173	1.553.381	2.050.249	1.990.202	618.977
İSRAİL	406.335	520.616	459.253	654.911	613.861
KUZEY KIBRIS TÜRK CUM.	1.057.795	1.214.885	817.453	798.254	583.154
BİRLEŞİK ARAP EMİR.	182.648	164.786	141.952	468.345	476.101
SLOVAKYA	122.698	474.899	317.997	358.334	363.889
KOMOR ADALARI					358.113
AMERİKA BİRLEŞİK DEV.	1.163.957	1.280.177	824.712	1.011.893	312.335
GÜRCİSTAN	16.317	460	95.526	231.467	272.574
FRANSA	84.281	32.859	155.588	49.365	251.102
MISIR	74.266	204.286	264.571	72.958	175.365
İRAN	534.761	827.710	583.937	233.844	160.844
İTALYA	500	125.385	37.470	2.834	157.335
ÜRDÜN	254.425	86.980	109.756	119.006	152.887
SURİYE	60.225	128.975	225.593	347.837	136.637

Ülke grupları olarak Adana ihracatına bakıldığında; 2011 yılında en fazla ihracat Ortadoğu ülkelerine yapılmıştır. Bunun nedeni 15 milyon dolarlık Irak ihracatıdır. Ardından 16 milyon dolar ile komşu ülkeler ve 5,2 milyon dolar ile Avrupa Birliği ülkeleri sıralanmaktadır. Ortadoğu ülke grubunda olduğu gibi Komşu ülkeler ihracatında da komşumuz olan Irak ihracatı komşu ülkeler ihracatını yüksek tutmaktadır.

Ülke Gruplarına Göre Adana Mobilya İhracatı (ABD Dolar)

GRUP	2007	2008	2009	2010	2011
ORTADOĞU ÜLKELERİ	9.526.143	14.503.798	10.877.971	18.938.952	18.400.642
KOMŞU ÜLKELER	7.128.195	13.491.564	12.618.247	18.269.296	16.877.609
AVRUPA BİRLİĞİ	3.435.499	8.244.636	6.069.569	5.927.538	5.232.619
TÜRK CUMHURİYETLERİ	1.635.412	3.018.796	4.303.175	4.663.535	3.792.812
GELİŞMİŞ SEKİZ ÜLKE	3.445.112	4.846.932	2.573.857	3.562.272	3.609.583
UZAK DOĞU ÜLKELERİ					31.457

İthalat

Adana ilinin mobilya ithalatı incelendiğinde 2011 yılında 8 milyon 943 bin ABD doları ithalat gerçekleşmiş olup bir önceki yıla göre ithalatta %5,5 artış yaşanmıştır. En fazla ithalat “diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları” ile “Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları” ürün gruplarında gerçekleşmiştir. Ürün gruplarında en fazla artış %126 ile “Somyalar, şilte, yatak, yorgan, yastık, puf, diz, ayak örtüleri vb” dörtlü fasıl grubunda gerçekleşmiştir.

Adana İhracatı Ürün Gruplarına Göre (ABD Dolar)

Dörtlü Fasıl	2010	2011	%Değişim
Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	3.662.601	4.156.978	13,5
Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	4.451.258	3.940.555	-11,5
Somyalar, şilte, yatak, yorgan, yastık, puf, diz, ayak örtüleri vb	362.950	821.406	126,3
Tıpta, cerrahide, dişçilikte vb kullanılan mobilyalar		24.871	
Genel Toplam	8.476.809	8.943.810	5,5

Adana'ya mobilya ithalatı en fazla Çin'den gerçekleşmektedir. Toplam mobilya ithalatının %92'si bu ülkeden yapılmış olup bir önceki yıl payı %88 idi. Ardından İtalya, A.B.D. ve Bulgaristan sıralanmaktadır.

Adana Mobilya İthalatı Ülke Sıralaması (ABD Dolar)

ÜLKELER	2010	2011
Çin	7.429.402	8.253.451
İtalya	273.620	355.313
A.B.D.	257.080	103.611
Bulgaristan		54.656
Tayvan	46.350	47.550
Japonya	28.243	35.715
Irak		25.339
Macaristan		24.985
Fransa	1.046	14.480
Endonezya	54.336	7.786
Yunanistan	41.137	6.882
Tayland	4.133	5.002
İspanya	17.106	3.776
Mısır		3.420
Güney Kore		611
Almanya	53.029	531
Hollanda	3.912	378
İngiltere	764	324
Avusturya	41.485	
Portekiz	23.032	
Tubitak Tekn.Ser.Böl	97.088	
Suriye	43.745	
Singapur	1.696	
Belçika	59.605	
TOPLAM	8.476.809	8.943.810

2011 yılında ürün gruplarına göre ülkelerin dağılımı incelendiğinde 4 milyon 156 bin ABD Dolar "Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları" ithalatının %94'ü, 3 milyon 940 bin ABD Dolar "Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları" ithalatının da %91'i Çin'den yapılmaktadır. En fazla ithalat yapılan ikinci ülke olan İtalya'dan ise "Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları" ithalatı yapılmaktadır. 355.313 ABD Dolar olan İtalya ithalatının %64'ü bu ürün grubu oluşturmaktadır.

Ürün Gruplarına Göre İthalatın Ülke Bazında Dağılımı (2011-ABD Dolar)

ULKE	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	Somiyalar, şilte, yatak, yorgan, yastık, puf, diz, ayak örtüleri vb	Tıpta, cerrahide, dişçilikte vb kullanılan mobilyalar	Genel Toplam
Çin	3.898.530	3.578.452	751.598	24.871	8.253.451
İtalya	125.542	229.194	577		355.313
A.B.D.	1.021	45.506	57.084		103.611
Bulgaristan	27.716	17.644	9.296		54.656
Tayvan	47.550				47.550
Japonya		35.715			35.715
Irak	19.264	6.075			25.339
Macaristan	23.462	1.523			24.985
Fransa		14.480			14.480
Endonezya	7.786				7.786
Yunanistan	4.031		2.851		6.882
Tayland	1.356	3.646			5.002
İspanya	109	3.667			3.776
Mısır		3.420			3.420
Güney Kore	611				611
Almanya		531			531
Hollanda		378			378
İngiltere		324			324
Genel Toplam	4.156.978	3.940.555	821.406	24.871	8.943.810

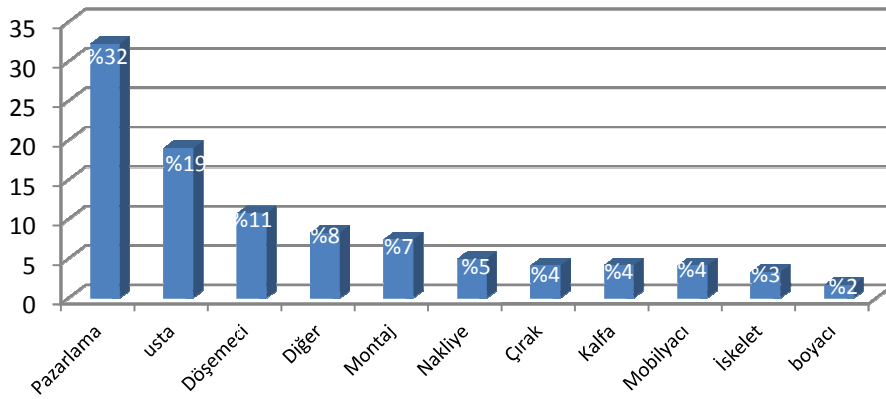
Mobilya İmalatı ve Satışı Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Adana ilinden mobilya sektöründe imalat ve satış olmak üzere iki ayrı anket yapılmış olup çalışmada sektörün durumu ile sektörün Güçlü-Zayıf yanları ile Fırsatlar ve Tehditlerinin değerlendirildiği GZFT çalışması yapılmıştır.

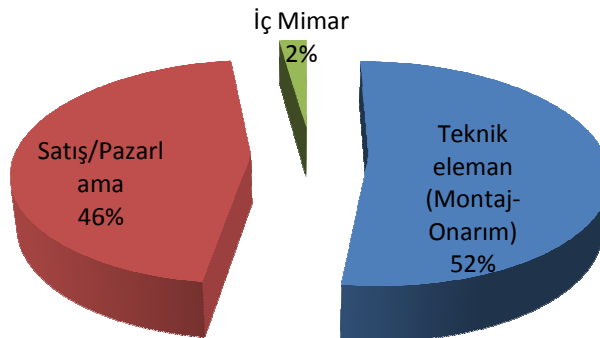
Mobilya sektöründe gerek imalat gerek satış yapan işyerlerinin %92'si 10 ve altında eleman çalıştırmaktadır. Eleman ararken aranan özellikler ise; satış yapılan işyerlerinde eğitim durumunun üniversite veya Lise mezunu olmasını isteyen firmalar oranı %67 iken, imalat yapan işyerlerinde bu oran %19'dur. İmalat sektöründe eleman ararken istenilen eğitim düzeyi ağırlıklı olarak meslek lisesidir.

Diğer yandan mobilya imalatçıların %93'ü, satış yapanlarında %73'ü eleman ararken yetişmiş eleman bulmakta sıkıntı yaşamaktadır.

İmalatçılar yetişmiş elemanlar ararken en çok %32 oranında pazarlama konusunda sıkıntı yaşamaktadır. Ardından mobilya ustası ve döşemeci konularında yetişmiş eleman sıkıntı yaşadıkları görülmüştür.

Satış yapan firmalarda ise grafikte görüldüğü üzere %52 oranında teknik eleman (montaj-Onarım-usta) alanında yetişmiş eleman bulmada sıkıntı yaşamaktadır. Ardından %46 ile satış ve pazarlama konusunda yetişmiş eleman sıkıntısı yaşanmaktadır.

Yapılan satışlar incelendiğinde ağırlıklı olarak imalat ve satış mağazaları yurt içi satışlar yapmaktadır. İmalatçıların %78'i, satış mağazalarının ise %85'i yurtiçi satış yapmaktadır.

İmalat yapan firmalar teşhir salonlarında satışlarını yaptıkları ürünlerin %69'u kendi imalatlarından, %21'i ise yerli tedarikçilerin ürünlerinden oluşmaktadır. Satış mağazalarının ise satışı yaptıkları ürünlerin %74'ü yerli üreticilerden oluşmakta olup %17'si ise fason imalat yolu ile ürün satışları yapmaktadır.

Markalaşma durumları incelendiğinde imalat yapan firmaların %60'ünün kendi markaları mevcuttur. Markası olan firmaların ise ağırlıklı olarak 1 markası vardır. Birden fazla markası olan firmaların oranı %39'dur.

Mobilya sektöründe fuarlar önemli yer tutmaktadır. Adana mobilya sektörünün fuarlar konusunda çok yüksek bir katılımı olmadığı tespit edilmiştir. İmalatçı firmalarda fuarlara katılan firmaların oranı %55 olup satış yapan firmalarda bu oran %48'dir. Fuarlara katılan firmalar ağırlıklı olarak yurtiçi fuarlara katıldıkları görülmüştür. İmalat yapan firmalarda yurtdışı fuarlara katılım %19, satış yapan firmalarda bu oran %8'dir.

Fuarlara katılım sonrası firmaların bu fuarlardan ne yönde fayda sağladıkları ölçülmeye çalışılmıştır. Buna göre imalat yapan firmaların fuarlara katılımı sonrası %48'inin yurt içi bağlantılarında artış olmuştur. Ardından %34'ünün ürün çeşitliliği artmış, %11'i ise yurtdışı pazarlara açılmıştır. Fuara katılan firmaların %6'sı katılmış oldukları fuarlardan herhangi bir fayda sağlayamamıştır. Satış yapan firmaların ise %54'ünde yurt içi bağlantılarında artış olmuştur. Ardından %33'ünün ürün çeşitliliği artmış ve %4'ü yurt dışı pazarlara açılmıştır. %8'i ise herhangi bir fayda sağlayamamıştır. Bu sonuçlara imalat yapan firmaların %94'ü satış yapan firmaların da %92'si fuarlara katılım ile olumlu yönde fayda sağladıkları görülmüştür.

Sektörün Sorunları

İmalat ve satış yapan firmalara sektörlerinde karşılaştıkları sorunları belirtmeleri istenmiştir. Mobilya satışı yapan firmaların en önemli sorununu %19 ile haksız rekabet oluşturmaktadır. Ardından %17 ile iç talep yetersizliği ve %16 ile kalifiye eleman bulunamaması sorunları sıralanmaktadır. Satışta sorunların %80'ni haksız rekabet, iç talep yetersizliği, kalifiye eleman bulunamaması, markalaşma sorunu, finansman sorunu ve pazarlama eksikliği oluşturmaktadır. İmalat yapan firmalarda ise en önemli sorununu %18 ile kalifiye eleman bulunamaması oluşturmaktadır. Ardından %12 ile pazarlama ve iç talep yetersizliği sıralanmaktadır. İmalatta sorunlarının %80'ini kalifiye eleman yetersizliği, pazarlama eksikliği, iç talep yetersizliği, haksız rekabet, finansman sıkıntısı, hammadde ve markalaşma oluşturmaktadır.

Diğer yandan mobilya imalatı sonrası ürünün satışı sırasında da çeşitli maliyetler oluşmaktadır. Bunların başında satış sonrası hizmet maliyeti ve iskartaya ayrılan (hatalı-hasarlı) ürünlerin maliyetidir. Buna göre firmaların %71'inin satış sonrası hizmetlerin maliyetlerinin firmanın yıllık giderleri içerisindeki oranı en fazla %10 'dur. Firmaların %85'i de Iskartaya ayrılan ürünlerin maliyetlerinin firmanın yıllık giderleri içerisindeki oranı da %10'u geçmemektedir.

Bunun yanında mobilya sektöründe satış sonrası hizmetler arasında en önemlisi lojistikdir. Firmaların %90'ı kendi imkanları ile lojistik hizmetlerini karşılamaktadır. Ancak bu hizmetin gerçekleşmesi sırasında çeşitli hasarlar oluşabilmektedir. Anketimizde firmaların %63'ü lojistik sırasında çeşitli hasarlara maruz kalmıştır. Bu hasarların temel sebebinde elemandan kaynaklı hasarlardan

oluşmaktadır. Eleman kaynaklı hasara uğrayan firmaların oranı %76'dır. Bunun yanında apartmanlardaki merdivenlerin darlığı ve ürünün ambalajından kaynaklı hatalarda lojistik hasarlarına etken sebepler arasındadır.

Ayrıca mobilya satışında KDV oranının %18 olduğu halde imalat sırasında tedarik edilen kumaşın %8 KDV ile alınıp mobilya imalatında kullanıldıktan sonra %18 KDV oranı eklenmesi de maliyetler açısından önemli etkenlerdendir. Özellikle kumaşın mobilyadaki maliyetler açısından ağırlığı düşünüldüğünde maliyetler açısından önemli bir sorun olarak görülmektedir.

GZFT SONUÇLARI

Anket çalışmasında sektörün güçlü ve zayıf yanları ile fırsat ve tehditlerini belirtmeleri istenmiştir.

Buna göre satış yapan işletmeler için;

Sektörün güçlü yanları; ürün çeşidinin fazla olması, kaliteli ve yüksek iş gücü olarak öne çıkmıştır.

Sektörün zayıf yanları; her ne kadar kaliteli iş gücü sektörün güçlü yanları olsa da yeterli sayıda kalifiye eleman bulunamaması sektörün en önemli sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ardından markalaşamama, hammadde fiyatlarında sürekli artış olması, finans ve pazarlama sorunu diğer zayıf yönler olarak ortaya çıkmıştır.

Sektörün fırsatları olarak kaliteli işgünün yanında ucuz işçilik bölge açısından önemli bir fırsat olarak görülmektedir. Bölgenin stratejik konumu da sektör açısından diğer bir fırsattır. Özellikle yeniden yapılanma içinde olan Irak, bunu yanında Ortadoğu ülkelerine yakın olma sektörün stratejik konumu açısından önemli fırsatlardandır. Zaten mobilya ihracat verilerinde de anlaşılacağı üzere Ortadoğu ülkeleri mobilya ihracatında en önemli partner konumundadır.

Sektörün tehditleri ise hammadde fiyatları, yüksek girdiler, çin malı ürünler öne çıkan tehditler olarak görülmektedir. Özellikle Çin mobilya ithalatın toplam mobilya ithalatındaki payı son iki yılda %90 düzeyinde olduğu düşünüldüğünde sektörün tehditleri arasında önemli bir başlık olarak görülmektedir.

İmalat yapan işletmeler için;

Sektörün güçlü yanları olarak ürün çeşidinin fazla olması, kaliteli ve yüksek iş gücü ile hammadde pazarına yakın olunmasıdır.

Sektörün zayıf yanları her ne kadar kaliteli iş gücü olsa da kalifiye eleman yetersizliği sektörün arasında en önemlisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Ardından fuarların yetersizliği, markalaşamama ve tasarım sorunu bölgenin sektör açısından diğer zayıf noktaları olarak ortaya çıkmıştır.

Sektörün fırsatları olarak kaliteli işgünün yanında ucuz işçilik bölge açısından önemli bir fırsat olarak görülmektedir. Bölgenin stratejik konumu da sektör açısından diğer bir fırsattır. Özellikle yeniden yapılanma içinde olan Irak, bunu yanında Ortadoğu ülkelerine yakın olma sektörün strateji konumu açısından önemli fırsatlardandır. Zaten mobilya ihracat verilerinde de anlaşılacağı üzere Ortadoğu ülkeleri mobilya ihracatında en önemli partner konumundadır.

Sektörün tehditleri ise hammadde fiyatları, yüksek girdiler, çin malı ürünler ve enerji maliyetleri olarak görülmektedir. Özellikle Çin mobilya ithalatın toplam mobilya ithalatındaki payı son iki yılda %90 düzeyinde olduğu düşünüldüğünde sektörün tehditleri arasında önemli bir başlık olarak görülmektedir.